

THE LETTERS OF H.P.BLAVATSKY

Vol. I

Quyển The Letters of H.P.Blavatsky, volume 1, 1861-1879 vừa được nhà xuất bản TPH phát hành năm 2003. Nội dung của sách là những thư của HPB viết trong khoảng thời gian trên, ta được cho biết là sẽ có thêm những bộ sau gồm thư khác.

Khả năng sáng tác của HPB thật dồi dào, bà giao thiệp rộng và có trao đổi thư từ với người ở khắp nơi, cũng như gửi bài viết cho báo ở nhiều nước. Nó có nghĩa tài liệu về HPB bị phân tán rải rác trong lúc sinh thời, thế nên từ khi bà qua đời đã có một số nỗ lực thuộc cá nhân hay hội đoàn nhằm thu thập các văn liệu của HPB. Ta có công trình rất đáng kể của Boris de Zirkoff qua bộ HPB Collected Writings gồm 15 cuốn gồm bài viết báo của bà. Riêng về thư thì có quyển The Letters of H.P.Blavatsky to A.P.Sinnett và hai quyển H.P.B. Speaks. Dầu vậy, còn có những thư khác chưa được gom lại thành sách và quyển The Letters of H.P.Blavatsky là kết quả của việc thu lượm thư, trình bày thành sách cho tiện tham khảo về HPB và hội.

Công việc này tiến hành chậm chạp trải qua nhiều năm vì một số trở ngại, thứ nhất là nguyên bản của những thư bằng Nga văn thường không còn, chỉ còn bản sao hoặc chép tay hoặc đăng trên báo và người soạn sách phải dựa vào bản sao có mức chính xác không bảo đảm. Có bản sao không theo sát nguyên văn mà ý của người sao chép được viết vào cùng với ý của tác giả HPB, khiến nay ta không biết câu nào là của chính HPB và câu nào không phải, hay trọn bản văn không được ghi hết mà chỉ vài đoạn trong thư được viết, bỏ đi những đoạn khác. Khi nữa thì có hai hay ba bản sao khác nhau của cùng một thư, nguyên bản không còn mà các bản sao này có những phần dị biệt nhỏ, người ta không biết bản nào trung thực nhất.

Trở ngại kế là việc truy tìm thư. Có thư còn được lưu giữ trong gia đình người nhận (ta nên nhớ đây là những thư viết từ năm 1861, có nghĩa thời gian trôi đã khá xa tính đến nay), thư khác được con cháu người nhận tặng cho đại học hay viện bảo tàng của Anh, Hoa Kỳ. Rồi còn thư của nhiều tổ chức có trao đổi với hội trong thời của HPB, có nghĩa việc truy tìm diễn ra trên nhiều nước và mới đây nhất là những thư từ thời Nga Hoàng được chính quyền Nga công bố.

Trong vài trường hợp người ta không có cách để biết đích xác một bức thư nào đó là do chính HPB viết hay không. Lấy thí dụ thư số 7 (viết năm 1872) trong sách được đăng năm 1988 tại Nga. Nhiều nhà nghiên cứu đặt câu hỏi về tính thực giả của thư này, vì mấy lần họ xin một bản sao của thư để so chữ viết mà không được. Trường hợp khác thì nội dung thư của HPB gửi cho nhân vật A được nhắc tới trong thư của A viết cho B, và do đó ta không có trọn thư mà chỉ có những đoạn A chọn lọc, theo cách dùng chữ của mình ghi lại ý của HPB.

Kiểm chứng những thư như vậy thường là bất khả, thế nên cho mỗi thư đều có chú thích về chi tiết trong thư lẫn xuất xứ của thư, những trường hợp tồn nghi được viết rõ để người đọc có nhận xét theo ý riêng của mình. Thêm vào đó, ý kiến liên quan đến thư mà xét ra đáng chú ý cũng được nhắc tới, thí dụ như của ông Olcott hay gia đình của HPB làm sáng tỏ thêm chuyện. Sách đây 634 trang, trong đó 500 trang là thư, phần còn lại là danh

mục. Ai đã nghiên cứu nhiều về HBP có thể không tìm được mấy điều mới mẻ trong sách, vì một số lớn 80% thư đã xuất hiện rải rác trong những sách về HPB từ trước đến nay. Dầu vậy đây là công trình đáng khen ngợi do chú thích kỹ, truy tìm công phu, xếp đặt có hệ thống theo thứ tự thời gian.

Qua thư cho gia đình, ta thấy được phần nào cá tính của HPB: đây óc hài hước, rắn mắt mà không phải là một nhà huyền bí học nghiêm trang đạo mạo. Bà viết cho dì và em gái mình như sau: 'Cháu đang tập cách xuất hồn. Khi phải làm một mình thì cháu sợ, nhưng có thầy thì cháu không sợ chi hết. Cháu sẽ thử hiện ra cho dì nhưng xin dì đừng chống lại và la hoảng, vì làm vậy hư chuyện hết' (thư 92 p. 355). 'Có gì mà phải sợ ? Làm như em chưa hề nghe chuyện hiện hình. Thân xác của chị sẽ ngủ yên trên giường chờ chị quay về, trong khi đó phần hồn của chị bay đến em rồi bay trở lại, cái xác lại có linh hồn nhập vào. Nhưng cái không cần phải nói là chuyện chỉ diễn ra khi sợ gây giữa hồn và xác không bị đứt. Nếu em hét như điên thì nó có thể bị đứt và Amen đời chị. Chị sẽ chết ngay tức thì' (thư 104 p.394).